

PIELAVEDEN LUKION OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA 2021

1. Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

Opiskeluhoito on opiskelijoiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Tavoitteena on luoda turvallinen ja terve opiskelu- ja työympäristö sekä ehkäistä syrjäytymistä. Opiskeluhoito on opiskeluympäristön hyvinvoinnin edistämistä sekä oppimisvaikeuksien ja muiden ongelmien varhaista tunnistamista ja niihin puuttumista. Opiskelijoiden osallisuutta oman työyhteisönsä hyvinvoinnin edistämiseksi tuetaan. Vastuu opiskeluhoitosta kuuluu osaltaan kaikille opiskeluyhteisössä työskenteleville.

Pielaveden lukion opiskeluhoito toteutetaan yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Opiskeluhoitoryhmä huolehtii opiskeluhoitotoiminnan suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista. Pielaveden lukion opiskeluhoitoryhmä pyrkii vastaamaan ajan ja opiskelijoiden asettamiin haasteisiin yhteistyössä kunnan muiden nuoriso- ja vapaa-aikapuolen toimijoiden kanssa.

2. Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat

Pielaveden lukion opiskeluhoitoryhmän kokoonpano:

Pielaveden lukion opiskeluhoito toteutetaan yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Ryhmä huolehtii opiskeluhoitotoiminnan suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista. Opiskeluhoitoryhmässä ovat rehtori (opiskeluhoitoryhmän puheenjohtaja), apulaisrehtori (varapuheenjohtaja), opinto-ohjaaja, ikäluokkaohjaajat, oppilaskunnan edustaja (oppilaskunnan hallituksen keskuudestaan nimeämä henkilö ja hänen varahenkilönsä) ja oppilaskunnan ohjaava opettaja sekä sosiaali- ja terveystoimen edustaja, psykologi, kuraattori ja opiskeluterveydenhoitaja. Yhteistyökumppaneita voivat olla mm. vapaa-aika ja nuorisotoimen ohjaajat, etsivä nuorisotyö sekä eri järjestöt.

Pielaveden lukion opiskeluhoitoryhmän käytännöt ja tavoitteet:

Opiskeluhoitoryhmä kokoontuu vähintään kerran jakson aikana. Ryhmän kutsuu koolle puheenjohtaja. Kokouksista kirjoitetaan vähintään muistiot. Ryhmä suunnittelee mm. miten kouluyhteisön hyvinvointiin ja viihtyvyyteen liittyvien kyselyiden tuloksia käsitellään koulussa. Kodin ja koulun yhteistyön vahvistaminen lukeutuu myös yhteisölliseen opiskelijahuoltoon. Tätä silmälläpitäen ajantasainen tiedottaminen koulun tapahtumista ja käytännöistä on tärkeää.

Tavoitteena on kouluyhteisön psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin ylläpitäminen ja kehittäminen, oppimisen seuraamisen ja edistämisen tukeminen sekä yhteisöllisen toimintakulttuurin vahvistaminen. **Oppilaskunnan edustajia on läsnä yhteisöllisten asioiden käsittelyssä, ei yksilöllisissä oppimisasiossa.**

Opiskelijan menestyksellisen opiskelun ja elämäntilanteen turvaaminen ovat keskeisiä tekijöitä opiskeluhoollon onnistumiselle. Lukiossa opiskelijan poissaolojen seuranta ja keskustelu niiden syistä on osa opiskeluhoolltoa. Aiheettomien poissaolojen karsinnalla ehkäistään syrjäytymistä ja oppimisvaikeuksien syntymistä.

Opiskeluhoolltoryhmä arvioi ja tarvittaessa päivittää suunnitelman oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelman, jossa määritellään toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa.

Yhteisöllinen opiskeluhoolltoryhmä käsittelee mm.:

- toimenpiteitä ja suunnitelmia opiskeluyhteisön ja ympäristön terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi,
- yhteistyötä ja toimenpiteitä opiskelijoiden osallisuuden vahvistamiseksi, oppilaskunnan rooli on tässä merkittävä,
- yhteistyötä ja toimenpiteitä huoltajien yhteistyön ja osallisuuden vahvistamiseksi, mm. vanhempainillat, yhteydenpidot vanhempien ja opiskelijoiden kanssa,
- yhteistyötä tehdään tarvittaessa nuorisotoimen, lastensuojelun ja poliisin sekä muiden opiskeluhoollon kehittämiseen osallistuvien tahojen kanssa,
- terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välistä yhteistyötä tehdään tarvittaessa,
- opiskeluun osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäisemistä ja niihin puuttumista,
- esteetöntä opiskeluympäristöä (talosta puuttuu hissi), tapaturmien ehkäisemistä, ensiavun järjestämistä ja hoitoonohjausta oppilaitoksessa,
- päihteiden käytön ehkäisemistä ja käyttöön puuttumista,
- yhteistyötä ja käytänteitä oppilaitoksen terveellisyyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa
- suunnitelman opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä
- toiminnan äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Yhteisöllisen opiskeluhoollon toimintatapoja ovat lukiollamme mm.:

- vanhempainillat
- wilma
- virallinen tiedottaminen koulun pedanet-sivuilla, epävirallinen halukkaille liittyneille FB Pielaveden Lukion Preppi-sivulla
- ikäluokkaohjaajien omien ryhmiensä tiedottaminen
- ryhmäohjaajien haastattelut 1-2 kertaa lukuvuodessa ja tarpeen mukaan
- opinto-ohjaajan haastattelut 1-2 kertaa lukuvuodessa ja tarpeen mukaan
- ryhmäyttämispäivä/t heti lukuvuoden alkuun
- opiskelijakunnanhallituksen toiminta
- tutor-toiminnan kehittäminen
- sosiaali- ja terveyspalvelut
- maksuton kouluruoka
- siistit ja asianmukaiset tilat

- koko koulun yhteiset tilaisuudet, mm. juhlat, muistamiset, vierailut, opintopäivät, syystapahtuma, wanhojen tanssit, penkkarit
- myönteinen opiskeluilmapiiri

a) Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä:

Pielaveden lukiossa voimassa olevassa turvallisuussuunnitelmassa on ohjeita eo. tilanteiden varalle. Lukiossa huomioidaan sekä opiskelijoiden keskinäiset että opiskelijoiden ja aikuisten väliset vuorovaikutussuhteet. Keskeisimmät opiskelijoiden vuorovaikutussuhteet tapahtuvat välitunneilla ja tuntitilanteissa sekä vapaa-ajalla. Opiskelijoiden ja aikuisten väliset vuorovaikutussuhteet tapahtuvat pääasiassa Opinportissa pitkin päivää.

Kiusaamista, väkivaltaa ja häirintää seurataan aktiivisesti päivittäisessä toiminnassa. Esiintyviin tilanteisiin pyritään puuttumaan välittömästi, (ikäluokkaohjaaja, opinto-ohjaaja, kuraattori, rehtori ja opettajat sekä muu henkilöstö), keskusteluilla ja tarvittaessa ohjaamalla asianosaiset eteenpäin. Eo. tilanteiden ehkäisemisessä pyritään aitoon vuorovaikutukseen oppilaskunnan ja henkilöstön kesken.

Edellä mainittujen asioiden käsittely suoritetaan yhteisötasolla OHR:ssä, ryhmätasolla ikäluokkaohjaajan, opinto-ohjaajan ja kuraattorin johtamana kunkin ikäluokan kanssa. Yksilötasolla pyritään käsittelemään asiat yksilöllisen opiskeluhoillon tai pienryhmä keskusteluiden kautta. Yksilöllistä tukea, tarvittavaa hoitoa ja muita tarvittavia toimenpiteitä tarjotaan sekä teontekijälle sekä kohteena olevalle osapuolelle tarpeen mukaan. Jälkiseurannasta sovitaan OHR:ssä ja tilanteesta raportoidaan kunnan väkivallasta ja vaaratilanteiden ohjeiden mukaan.

Kun kyseessä on alle 18-vuotias opiskelija otetaan yhteyttä huoltajiin, kun on ensin keskusteltu opiskelijan kanssa asiasta ja päästy yhteisymmärrykseen yhteyden otosta. Mikäli tilanne vaatii ollaan yhteistyössä tarvittavien viranomaisten kanssa.

Suunnitelmaa käydään läpi henkilöstön, opiskelijoiden, huoltajien ja yhteistyötahojen kanssa. Suunnitelmasta tiedotetaan yhteistyötahoja ja lisäksi se laitetaan esille koulun verkkosivuille. Suunnitelmaa päivitetään, seurataan ja arvioidaan säännöllisesti.

b) Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Äkillisistä kriiseistä, uhka- ja vaaratilanteista on ohjeistus pelastus- ja turvallisuussuunnitelmassa, jotka on laadittu yhteistyössä pelastusviranomaisten kanssa. [(Pelastuslaki (379/2011) 15 § ja valtioneuvoston asetus pelastustoimesta (407/2011) 1 ja 2 §)].

Suunnitelmassa kuvataan:

- kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat äkillisissä kriisitilanteissa,
- johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako erilaisissa kriisitilanteissa ja niihin varautumisessa,
- sisäisen ja ulkoisen sekä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän välisen tiedottamisen ja viestinnän periaatteet,
- psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen,

- suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille,
- toimintavalmiuksien harjoittelu sekä
- suunnitelman arviointi ja päivittäminen

Tavoitteena on yksilön tukeminen ja yhteisön toimintakyvyn säilyttäminen fyysistä ja psyykkistä turvallisuutta ja hyvinvointia uhkaavissa tilanteissa.

3. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen

Kootaan tapauskohtaisesti harkinnan mukaan, kokoajana on se, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Ryhmä voi koostua mm. seuraavista työntekijöistä: terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi (kirjoitettaessa ostopalveluna), opinto-ohjaaja, ikäluokkaohjaaja tai muu keskeinen opettaja. Myös rehtori voi olla jäsen, mutta hänellä on tietojen suhteen hyväksikäyttökielto.

Asiassa huomioidaan opiskelijan terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen edistäminen. Jos opiskelijan opiskelussa, vapaa-ajalla tai elämän hallinnassa ilmenee ongelmia, niitä seurataan sekä tarvittaessa järjestetään yksilöllisiä tukitoimia opiskelijalle.

Toiminta tai nimeäminen edellyttää opiskelijan, tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajan suostumuksella. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013). Asiantuntijaryhmän kokoontumisesta on aina tiedotettava huoltajalle. Suostumusta ei kuitenkaan tarvita erityiseen tukeen liittyvien selvitysten laadintaan monialaisessa työryhmässä.

Ryhmän kokoonpano vaihtelee opiskelijan ja/tai hänen huoltajansa kirjallisen suostumuksen perusteella. Ryhmän koollekutsuja vastaa, että asian käsittely kirjataan yksilölliseen opiskeluhoitokertomukseen ja että se säilytetään lain vaatimalla tavalla opiskeluhoitorekisterissä.

Opiskeluhuollossa järjestetään säännöllisesti yhteispalavereja eri toimijoiden kesken ja OHR:ssä käydään läpi työyhteisön kehittämistä yhteisöllisemmäksi. Oppilashuollonpalvelut järjestään yhteistyössä lukion, terveydenhuollon, sosiaalitoimen ja Monitaitoisten (etsivä nuorisotyö) kanssa. Keskeisessä asemassa työn- ja vastuunjaossa on oppilashuollon ohjausryhmä sekä lukiokohtainen opiskeluhoitoryhmä, joissa määritellään tarkemmin eo. asiat. Oppilashuollon palvelut järjestetään moniammatillisessa yhteistyöryhmässä.

Oppilashuollon ohjausryhmä sekä lukiokohtainen oppilashuoltoryhmä määrittävät toimintatapansa ja käytännöt yhteisissä palavereissa. Yksilöllisten tukitoimien järjestäminen toteutetaan tukea tarvitsevan toiveiden mukaan siten että tukeen tarjotaan joko terveydenhoitajaa, kuraattoria, opettajia, sosiaalitoimen edustajaa, etsivää nuorisotyöntekijää, psykologia tai muuta tukihenkilöä.

Opiskelijan opintojen ohjauksesta ja jatko-opintojen suunnittelusta huolehtivat opiskelijan itsensä lisäksi opinto-ohjaaja, ikäluokkaohjaajat ja rehtorit.

Opiskeluhoitokertomus laaditaan opiskelijan yksilökohtaisessa opiskeluhoollon palaverissa, jossa koollekutsuja laatii kertomuksen. Sitä säilytetään a) paperiversiona lukion kassakaapissa sinetöidyssä kirjekuoressa, jonka päällä on nimetty asianosaiset henkilöt, jotka voivat tutustua myös myöhemmin asiakirjaan, b) mahdollista sähköistä versiota säilytetään erikseen annettavien ohjeiden mukaan.

Sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestämiseen liittyvä yhteistyö oppilaitoksessa:

- yhteistyötä tehdään tarvittaessa sovittujen henkilöiden kesken oppilaitoksen sisällä. Tästä raportoidaan opiskelijan kanssa sovitulla tavalla. Ohjausryhmä voi tehdä omia esityksiä mm. tarvittavien korvausten maksamiseksi osallisille työntekijöille.
- Opiskeluterveydenhuollon sairaanhoitopalvelut järjestää Kysteri kouluterveydenhoitajan välityksellä, joka myös ohjaa tarvittaessa eteenpäin. Hakeutumisessa opiskeluterveydenhoitoon opinto-ohjaaja, ikäluokkaohjaajat, kuraattori, psykologi ja rehtorit ovat keskeisessä ohjausroolissa.
- Tarvittavaa yhteistyötä tehdään oppilaitoksen ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa (erikoissairaanhoito, sosiaalitoimi, poliisi, nuorisotoimi jne.) lukion opiskeluhoitoryhmän ohjeiden ja päätösten mukaan. Myös yksilökohtaisessa opiskeluhoollon palaverissa ilmenneiden tarpeiden mukaan tehdään yhteistyötä ulkopuolisten tahojen kanssa.

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon lähtökohtana on varhainen puuttuminen.

4. Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Opiskeluhoiltoa sekä kodin ja oppilaitoksen yhteistyötä koskeva opetussuunnitelman osan tarkempi toimintamalli liitetään opetussuunnitelmaan. Opetussuunnitelman liitteessä määritellään mm.

- kodin ja oppilaitoksen välisen yhteistyön periaatteet, yhteistyö huoltajien kanssa huomioimalla oppilaitoksessa olevat alaikäiset ja täysi-ikäiset opiskelijat
- opiskelijalle tarjottava tuki ja ohjaus opiskeluun sekä kehitykseen tai elämäntilanteeseen liittyvissä fyysisissä, psyykkisissä ja sosiaalisissa vaikeuksissa
- eri hallintokuntien yhteistyö ja paikalliset tukiverkostot opiskelijan tarvitsemien palvelujen turvaamiseksi ja opiskelijan ohjaamiseksi tarvittaviin palveluihin
- oppilaitoksen suunnitelma, jossa määritellään toiminta opiskeluyhteisön terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi sekä menettelytavat ongelma-, onnettomuus- ja kriisitilanteissa kuten kiusaaminen, väkivalta, mielenterveyskysymykset, tupakointi ja päihteiden käyttö sekä erilaiset onnettomuudet ja kuolemantapaukset.

5. Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Opetuksen järjestäjä seuraa opiskeluhoitosuunnitelman toteutumista. Lukion rehtori yhteistyössä lukion opiskeluhoitoryhmän kanssa vastaa suunnitelman toteutumisesta ja toteutumisen seurannasta. Ryhmä päättää suunnitelman päivityksestä ja aikatauluista. Ryhmän työn tueksi voidaan teettää kyselyitä opiskelijoille, huoltajille ja henkilökunnalle. Työn tuloksista ja päivityksistä tiedotetaan opiskelijoille, huoltajille, henkilökunnalle ja keskeisille yhteistyökumppaneille.